

КАПЛІЦЯ БОЇМІВ — пам'ятка ренесансної архітектури та ранньобарокової пластики у Львові. Споруджена 1609–15 (за ін. даними — 1606–15) на тер. тогочас. міського цвинтаря pobl. Латин. собору, над гробівцем родини львів. патрициїв Боїмів (нині площа Катедральна, № 1). Буд-во замовив і розпочав Г. Боїм, а завершував один з його синів П. Боїм. Усього в усипальниці були поховані 14 членів родини. У 2-й пол. 18 ст. поховання з каплиці перенесено на новостворене кладовище за межами міста, а ключі від неї, за заповітом Г. Боїма, передано до катедри. Від 1969 — під-розділ Львів. галереї мистецтв. Наприкінці 1920-х і у 1960-х рр. у К. Б. проведено реставрацію. Низка дослідників вважає, що архітектором каплиці був А. Бемер, який у ті часи спроектував кілька споруд у Львові. Її прототипом є усипальниця Зигмунтовська в замку Вавель у Кракові, яку побудовано на поч. 16 ст. італ. арх. Б. Береччі. Скульптур. декор каплиці виконано 1612–15. У К. Б. гармонійно поєднано місц. традиції дерев'яного будівництва з технікою та декором кам'яної ренесанс. споруди. Архіт. стиль — зрілий ренесанс із переходом до бароко, з ін. боку трактується як зразок пн. маньєризму в Україні. Квадратна в плані кубічна будова увінчана восьмериком бані з 8-гран. світловим ліхтарем. Верх. купол завершено хрестом з фігуркою Христа. К. Б. має центричну композицію, розбивку зовн. стін пілястрами іоніч. ордера, розвинений вінцевий

карниз. Стіни каплиці орієнтовані за сторонами світу. Пд. стіна закрита спорудженим у 19 ст. будинком. Сх. стіну прикрашають фреск. портрети Г. Боїма та його дружини, пн. — фреск. зображення Богоматері та Христа, а над ними — один з найкращих львів. рельєфів 17 ст. «Юрій Змієборець». По вертикалі нижній ярус і цоколь фасаду розділяють 6 колон, які суцільно вкриті окуттєвим орнаментом. Середні колони обрамляють вхідні двері, а між вужче розставленими зовн. парами — ніші зі статуями апостолів Петра і Павла. У нижньому ярусі, вище арок, що перекривають вікна та двері, у 8-ми круглих медальйонах розміщено барельєфні статуї пророків, а на фризі над кожним з них на горизонтально видовженому картуші вирізьблено тексти їх пророцтв. У верх. ярусі симетрично обабіч порталу розміщено 6 сцен «страсного» циклу. Арку порталу заповнює великий барельєф «Зняття з хреста». Змістовим і композиц. центром інтер'єру каплиці є сх. — вівтарна — стіна. У вівтарі поряд зі сценами з циклу «страстей» подано сюжети «Агнець Старого Заповіту», «Омовіння ніг», «Вознесення», «Страшний суд». Тут розміщено 4 фігури пророків, фігури сидячих євангелістів, що розділяють вівтар на 2 яруси. Жін. фігури у верх. ярусі символізують Справедливість, Любов, Мир і Віру. На пд. стіні всередині каплиці вмонтовано 2 епітафії, виконані Я. Пфістером. У центрі епітафії Боїмам — скульптурна група «Пієта», з боків — постаті Г. Боїма та його дружини, які стоять навколішках. Угорі, на волютах і консолях, — 12 ще менших фігурок їхніх потомків. Епітафію увінчує Христос, який благословляє. На зх. стіні, над вхід. дверима, — 2 живописні портрети — Г. і П. Боїмів. Чашу купола К. Б. зсередини поділено на 3 яруси профільов. касет, що перспективно скорочуються до вершини. У 12-ти касетах нижнього ярусу розміщено зображення персонажів Старого Заповіту, виконані в дуже високому рельєфі, майже як кругла скульптура, в середньому — Христос, Григорій, Ієронім, Амвросій, Августин і ангели. Касети верх. ярусу заповнено картушами з розетками та крилатими ангелами. К. Б. оздоблено творами декор.-ужитк. мистецтва.

Рекомендована література

1. Возницький Б. Г. Каплиця Боїмів у Львові. Л., 1979.

Н. І. Маїк

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Каплиця Боїмів / Н. І. Маїк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9457>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).